

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии Шурои диссертациони 6ДКОА-053 дар назди МДТ “Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абуалӣ ибни Сино” ба кори диссертациони Қурбонов Назаралӣ Талабович дар мавзӯи “Тақомули тадбирҳо оид ба пешгирии сироятҳои таносулӣ дар миёни гурӯҳҳои осебпазирӣ аҳолии (дар мисоли вилояти Хатлони Ҷумҳурии Тоҷикистон)” ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои тиббӣ аз рӯйи ихтисоси – 14.02.03 – Сихати ҷомеа ва тандурустӣ пешниҳод гардидааст.

Комиссияи эксперти дар ҳайати: доктори илмҳои тиб Нуров Р.М. (Раис), доктори илмҳои тиб, профессор Муҳамадиева С.М. ва номзоди илмҳои тиб, дотсент Ҷураева Н.С. (аъзоёни комиссия) дар асоси гузаронидани экспертизаи ибтидоии рисолаи номзодии унвонҷӯӣ Муассисаи давлатии “Пажӯҳишгоҳи тиббии профилактикии Тоҷикистон” Қурбонов Назаралӣ Талабович дар мавзӯи “Тақомули тадбирҳо оид ба пешгирии сироятҳои таносулӣ дар миёни гурӯҳҳои осебпазирӣ аҳолии (дар мисоли вилояти Хатлони Ҷумҳурии Тоҷикистон)”, ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои тиббӣ аз рӯйи ихтисоси 14.02.03 – Сихати ҷомеа ва тандурустӣ, пешниҳод гардидааст, хулосаи зеринро манзур менамояд:

1. Дар рисолаи диссертациони Қурбонов Назаралӣ Талабович бо дарназардошти мубрамии мавзӯи таҳқиқшаванда, ҷанбаҳои асосии раванди тақомули тадбирҳои пешгирикунандаи сироятҳои таносулӣ дар байни аҳолии, дар мисоли вилояти сернуфуси Хатлон бо таъба ба натиҷаҳои таҳқиқҳои гузаронидашуда воқеъбинона дарҷ гардидаанд. Хулосаҳо ва тавсияҳои муаллиф дар асоси далелҳои муътамад манзур гардидаанд ва мавриди истифода қарор гирифтани онҳо метавонад кори соҳаи мазкурро беҳбудӣ бахшад.

Воқеан ҳам, дар айни замон яке аз самтҳои афзалиятноки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дастгириёбанда таъмини ҳифзи

саломатии аҳоли, пешгирии бемориҳои иҷтимоӣ, аз ҷумла сироятҳои тавассути алоқаи чинсӣ гузаранда (СТАҶГ), ҳамзамон беҳтар намудани вазъи дастрасии аҳоли ба ёрии тиббӣю иҷтимоӣ махсуб меёбад. Иқдоми мазкур ба баланд бардоштани сатҳи зиндагии аҳоли, хоҳиш додани сатҳи камбизоатӣ ва расонидани кӯмаки муассири соҳаи тандурустӣ нигаронида шудаанд.

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳифзи тандурустии аҳолиро чорабиниҳои васеи тиббӣ, иҷтимоӣ, иқтисодӣ, минҷумла, тадбирҳои пешгирикунанда таъмин мекунанд. Айни замон, дар марҳалаи ҷаҳонишавӣ, бӯҳрони ҷаҳонии молиявӣ ва афзоиши камбизоатӣ, омилҳои зиёди хатарзо, ки ба саломатии аҳоли таъсир мерасонанд, ба вучуд омадаанд. Дар байни аҳоли муҳоҷирони меҳнатӣ мавқеи хосаро ишғол мекунанд, ки ин боиси оқибатҳои гуногуни иҷтимоӣ мегардад. Дар ҷомеаи муосир, сабаби афзоиши бемориҳои сироятӣ, аз ҷумла дар минтақаҳои ҷумҳурӣ, аксаран, аз набудани шугли доимӣ, даромади нокифоя, сатҳи пасти зиндагӣ ва дараҷаи маълумотнокӣ вобастагӣ дорад. [Ғаибов А.Ғ., 2017].

Инсон дар раванди зиндагӣ барои интиҳоб ва омӯзиши касби дӯстдошта, такмили дониш, даст ёфтани ба ниёзҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангӣ, дар аксари ҳолатҳо кушиш менамояд, ки ба муҳоҷират рӯ оварад. Имрӯз таъсири манфӣ ва таҳдиди раванди муҳоҷирати меҳнатӣ ба маънавиёту ахлоқи ҷомеа, рафтори ҷавонон, аз ҷумла муҳоҷирони меҳнатӣ, эҳсос мегардад [Нац.страт...2016; Отчет мин. труда...2018; Бобоходжаева, М.О., 2019,]. Сатҳи баланди хатарҳои рафторӣ дар байни гурӯҳҳои осебпазири аҳоли, аз ҷумла муҳоҷирони меҳнатӣ, дар раванди паҳншавии СТАҶГ нақши муҳимро мебозад [Демихова, 2016. Мазлов, 2018,].

Ҳуҷҷатҳои расмӣи Ташкилоти Умумиҷаҳонии Тандурустӣ (ТУТ) ва нашрияҳои илмӣ аҳамияти пажӯҳишҳои бемориҳои тавассути алоқаи чинсӣ гузарандаро дар байни муҳоҷирони меҳнатӣ, ки як масъалаи муҳими беҳдошти ҷомеа махсуб мешавад, махсусан қайд мекунанд.

[Европ. реком...,2013; Цели устойчив..., 2016; Глобал. Страт..., 2016; Обзор Нац. прог..., 2016; Саидзода, 2021].

Пешгирии бемориҳо яке аз вазифаҳои асосии соҳаи тандурустӣ ба шумор меравад. Дар баробари ин, бисёр самтҳои фаъолияти профилактикӣ дар нигоҳдории тандурустии амалӣ то ҳол татбиқ нашудаанд, бо сабабҳои зиёд фақат ҳамчун як амали эълоншуда боқӣ мемонанд ва аксари онҳо дар марҳилаи ибтидоӣ қарор доранд [Бобоходжаева М.О., 2016; Гоибзода М.А., 2018; Зоиров П.Т., 2019].

Сироятҳои тавассути алоқаи чинсӣ гузаранда ба яке аз масъалаҳои марбутанд, ки ҳаллу фасли таъхирнопазири тиббиरो тақозо менамоянд. Онҳо омилҳои умумии хавфи марбут ба шаклҳои рафторро фаро гирифтанд. Махсусияти ин мушкилот дар робитаи он бо равандҳои иҷтимоие, ки дар ҷомеа ба амал меоянд, вобаста аст. Ҳамзамон, воқияти иҷтимоию иқтисодии кишвар ба ташаккули рафтор, дар навбати аввал, ба рафтору кирдори ҷавононе, ки ба шароити нави зиндагӣ мутобиқ шуда наметавонанд ва ба гурӯҳҳои осебпазир аз нашъамадӣ ва СТАҶГ таъсири амиқ мерасонад [Зоиров П.Т., 2021].

Зарурати назорати вазъи саломатии муҳоҷирони меҳнатӣ дар шароити афзоюндаи “мавҷи муҳоҷират” дар саросари ҷаҳон ва тадриҷан афзоиш ёфтани теъдоди муҳоҷирони меҳнатӣ аз кишварҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил (ИДМ) ба Федератсияи Русия ва ба дигар кишварҳои хориҷи наздик ва дур, бештар меафзояд. [Косимов О.И., 2010; Инф. перед. половым путем..., 2019, Кубанов А.А., 2019].

Бар асари мушкилоти демографӣ норасоии қувваи корӣ қариб дар тамоми минтақаҳои Федератсияи Россия (бидуни Кавказ) ба назар мерасад. Талабот ба қувваи корӣ, махсусан дар ҷунин соҳаҳои муҳим, аз қабилӣ: кишоварзӣ, сохтмон, хизматрасонии коммуналӣ, истеҳсолот ва бахши маишӣ хеле зиёд аст. Аз ин лиҳоз, дар соҳаҳои номбурда бештар муҳоҷирони меҳнатӣ аз кишварҳои Осиёи Миёна фаъолият мекунанд.

2. Роҷеъ ба мавзӯи рисолаи диссертатсионӣ аз ҷониби муаллиф 11 номгӯи маводи чопӣ нашр гардидаанд, ки аз онҳо 6 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи аз тарафи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсияшуда, аз ҷоп баромадаанд.

3. Натиҷаҳои таҳқиқ дар конференсияҳои донишгоҳӣ ва берун аз онҳо тавассути маърузаҳои муаллиф мавриди муҳокима қарор дода шудаанд.

Интишорот аз рӯи мавзӯи диссертатсия:

1. Курбонов, Н. Т. Распространенность и первичная профилактика инфекций, передающихся половым путем, среди трудовых мигрантов [Текст] / А.Г. Гоибов, Н.Б. Лукьянов // Известия Академии наук Республики Таджикистан. -2019. - № 4 (207). - С. 95-99.
2. Курбонов, Н.Т. Образование, культура и здоровье как фактор формирования здорового образа жизни в Республике Таджикистан [Текст] / А.Г. Гоибов, М.М. Джумаева, Т.С. Джабборова // Авджи Зухал. -2021. - №1. - С. 40-45.
3. Курбонов, Н.Т. Особенности сексуального поведения молодежи, определяющие право на заболевания, передающиеся половым путем, в Республике Таджикистан [Текст] / Н.Т.Курбонов //Здравоохранение Таджикистана. -2021. - № 3 (350). - С. 27-33.
4. Курбонов, Н.Т. Основные аспекты профилактики заболеваний, передающихся половым путем, среди подростков и молодежи Хатлонской области Республики Таджикистан [Текст] / Н.Т.Курбонов // Авджи Зухал. - 2022. - № 2. -С. 64-69.
5. Курбонов, Н.Т. Профилактика заболеваний, передающихся половым путем, среди молодежи Республики Таджикистан [Текст] / П.Б. Джалилов, М.Х. Ганизода, Т.Б. Рахмон // Симург. -2022. - № 16 (4). - С. 108-113.
6. Курбанов, Н.Т. Медико-социальные аспекты инфекций, передающихся половым путем, среди иностранных трудовых мигрантов в Хатлонской области Республики Таджикистан [Текст] / Н.Т.Курбонов //Наука и

инновации. Национальный университет Таджикистана.-2023. - № 3.- С.55-58.

4.Шаҳодатномаи №1191 оид ба супоридани имтиҳонҳои минимумҳои номзадии Курбонов Назарали талабович 04.03.2024 аз тарафи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон дода шудааст.

5.Автореферати диссертатсия нуктаҳои асосии кори диссертатсияро инъикос мекунад.

6.Ҳамчун муассисаи пешбар МҒТ “Донишкадаи тиббӣ-ичтимоии Тоҷикистон” ро тавсия медиҳад.

7.Дар сифати муқарризони расмӣ тасдиқ карда шаванд, тавсия медиҳем:

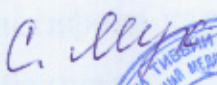
- **Нозиров Чамшед Хочиевич** - доктори илмҳои тиб, дотсент, директори Маркази тиббӣ-ташхисии ҚДММ «Парастор-2014», ш.Вахдат, ВТ ҲИА ҚТ;
- **Бандаев Илҳомҷон Сирочидинович** - доктори илмҳои тиб, сардори Раёсати ислоҳот, кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ ва робитаҳои байналмиллалии дастгоҳи марказии ВТ ҲИА ҚТ.

Комиссияи экспертӣ тавсия медиҳад, ки нашри эълони Ҳимоя, матни рисола ва автореферат дар сомонаи расмии МДТ “ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино” ва эълони Ҳимоя дар сомонаи расмии Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин нашр ва паҳн намудани автореферат иҷозат дода шавад.

Раис, д.и.т.

Аъзоёни комиссия
д.и.т. профессор

Мухаммадиева С.М.

н.и.т., дотсент

Ҷураева Н.С.

Имзо/подпись
Нуров Р.М.
Мурададиева С.М.
Ҷураева Н.С.
ТАСДИҚ МЕНАМОЯМ/ЗАБЕРЯЮ
САРДОРИ БАХШИ КАДРИИ ҒР
НАЧАЛЬНИК ОТДЕЛА КАДРОВ
Нуров Р.М. 20 с/с

